

Kjøbenhavns Morgenblad.

(Ny Suite.)

Redigeret af J. P. Grüne; udgivet af A P Lunge.

2^{den} Aarg.

Søndagen den 13de Januar 1839.

Mr. 2.

Indhold: Folkeviser, efter Beranger. — En spansk Criminalhistorie. — Nyheds-Revue.

Folkeviser.

(Efter Beranger.)

1.

Et hundrede Daler.

Arving er jeg! Gud seee Lov!
Jeg til Lykken nu mig sov
Cap'talist at være.
Arbeid nu? — Nei Tak, min Fa'er!
Jeg et hundred Daler har
Karlig at fortære.

Verden nu tilhører mig!
Som en Konge leved jeg,
Hvis jeg gad det, Kjære!
Hver en Post jeg vorren var,
Jeg et hundred Daler har
Karlig at fortære.

Hvi sit jeg slig Capital?
At en Wogn jeg kjsbe stål,
Som mig bort kan høre;
Creditorer staae jeg la'er,
Jeg et hundred Daler har
Karlig at fortære.

Seer Du Stads og Pragt, min Skat!
Kjøb Du kun den hele Klat,
Skjønheids Priis Du børre!
Lenge nok Du Flitter bar, —
Jeg et hundred Daler har
Karlig at fortære.

Hver en Ven indbydes her,
Kom, Foreldre, Søster Kjær!
Hver velkommen være!
Tag kun for Dig! Intet spar, —
Jeg et hundred Daler har
Karlig at fortære.

Benslab, Biin og Kjærlighed!
Godt den Fryd kan være ved —
Otte Dage, Kjære!
Arv med Renter op jeg ta'er, —
Jeg et hundred Daler har
Karlig at fortære.

2.

Hans.

Hans! staa op! Jeg maa bedrøve
Dig, see hisset Arm i Arm
Stadsgeranten med Gensdarm,
For Udpantning her at sve.
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Hans! Du ellers meer Dig skyndte,
Solen længst alt oppe er.
Hos den gamle Thomas, der
Alt før Dagryd de begyndte.
Staae dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Blot jeg dog en Ubvi kjendte!
Hunden gjør, man kommer hid.
Bed om Frist, — vi har ei hvid!
Vilde dog kun Kongen vente.
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Vi, sex Born og Bedstefader,
Gaaer mit Rokkehjul end smaat,
Leve af din Øre blot.
Ak! nu see han alt sig lader!
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Denne Hytte, som for Blæsten
Skjærmer os, lidt Agerland,
Der vor Hunger stille kan, —
Ager mæbber sig paa Resten.
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Alt er dyrt, og Penge flettes;
Med en Ko det gaaer en Tid.
Ringé Løn og megen Slid, —
Og saa skal man end beslattes!
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Vil en Draabe Biin Du have!
Haardt bestattet, hver en Ting
Gavner Du; min Brudering —
Gjerne offerer jeg din Gave.
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Rig Du Dig i Drømme stuer,
Trots vor Herremand! — Ej, Skam!
Hvad er Skatten vel for ham?
Musen, som hans Forraad truer.
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan.

Gud, der er han! — Jeg forsager! —
Bleg og stiv! — See, det er Dag! —
Følte Dig i Gaar saa svag,
Du, som ellers aldrig klager.
Staa dog op, min stakkels Mand!
Alt Sergeanten see jeg kan. —

Han har udstridt! Lad ham hvile!
Hvo som leved saa i Nød,
Slummer venligt i sin Død.
Han sin Fred til Eder smile!
Skjøndt Sergeanten sees alt kan,
Waagner ei den stakkels Mand.

tydede om Avedras Uskyldighed; hans jordiske Levninger
bisattes i samme Grav, som gjemte hans Forældres.

Fleire Uger forlob, og denne blodige Hemmelighed vedblev at være skjult i Mørket, da en ny Omstændighed indtraadte, der syntes at maatte lede Netten paa Spor efter Morderen. Blandt nogle Papirer, som fandtes i en hemmelig Skuffe i et Stykke Meubel, der havde tilhørt den unge Greve, vare ogsaa endel Breve fra Don Pedro og Afskrifter af de Svar, han derpaa havde modtaget. Denne Brevverxling dreiede sig kun om en Elskovshandel. Den syntes at oplyse, at Avedra ikke havde været uselsom for Donna Inessillas Undigheder, uagtet denne Dame var Don Pedros Forlovede. Da Don Pedro var blevet underrettet herom, havde han, skjont han slog fuldkommen Liid til sin Vens Ere, desvagtert tilskrevet ham flere Breve desangaaende, og i et af dem fandtes følgende Ord: „Hvad mig angaaer, saa hænder Du mig saa godt, at Du vil være overbevist om, at min Ere, uden Hensyn til nogensomhelst Bevæggrund, vilde foranledige mig til at tage den største Hævn over Den, der vilde misbruge min Tillid og soge at unddrage mig min Kjærestes Tilhørlighed.“ Disse o. a. lignende Udtryk bragte paa den Formodning, at Don Pedro, dreven af Skinsyge, kunde have stræbt Avedra efter Livet; men af hvad Grund skulde han have bragt en heel Familie af Dage for sin Hævn? Og, forudsat, at Lidenstabben havde foranlediget ham til en saa rædsom Forbrydelse, hvorledes lod da Tyveriet af Juvelerne sig forklare? Da Anklagen imidlertid engang havde vendt sig imod ham, stadsfæstedes den ved en Mængde Omstændigheder. Man erindrede sig den Koldblodighed, han havde viist, da han den Aften hin forfærdelige Katastrofe blev opdagen, trædte ind i Grevens Huus; en Koldblodighed, der kontrasterede saa paafaldende imod Don José's Fortviselse. Han havde fremdeles, under der Forevending, at hans overordentlige Landssvækkelse ikke tillod ham det, ikke villet overvære Ligets Besigtigelse, i hvorvel Don José indstændigt havde bedet ham derom. Denne Sidstes Adfærd havde været ganske anderledes; han havde ikke alene bivaanet hin sorgelige Scene; men ogsaa med en ligesaa standhaftig som roesværdig Energie befæret sin dybe Sorg, for at henvende al sin Landskraft paa Midlerne til at frelse sin tabte Vens Estermæle fra Skjænsel.

Procesforhørerne bragte nye Oplysninger for Dagen. Don Pedro var af tvende af hans Bekjendte bleven seet i den samme Nat, hvori Mordene blevne udøvede, i Nærheden af Grevens Huus, og han havde med Glid sogt at undvige dem. En Pige i det Huus, hvor han boede, forklarede, at hun erindrede sig paa samme Tid at have vasket or ham et med Blod pletted Skjorteærme. Afspurgt angaaende disse Depositioner, vægredে Don Pedro sig i Begyndelsen ved at svare; men da man ved flere Spørgsmaal bragte ham i Klemme, erklærede han sig desangaaende paa en kun lidet syldestgjørende Maade. Han paastod, at han hin Aften var gaaet hen til en Ven, han ikke vilde nævne, og hvad Blodpletterne angik, fñjod han Skylden paa et Falb, hvorved han havde saaret Haandledet paa nogle spidse Stene. Denne Netsærdiggjørelse

befandtes utilfredsstillende; han blev sat under Anklage og fastet i Fængsel. — Da Donna Inesilla fik dette at vide, blev hun anfalden af et heftigt Krampetilfælde, som paafulgtes af en Hjernebetændelse, der satte hendes Liv i Fare. I sin Paroxysme aabenbarede hun sin Fader ei alene den gjensidige Kjærliged, der havde fundet Sted imellem hende og Don Pedro; men hun tilstod ogsaa, at et endnu noiere Baand nylig havde forenet dem. Dette Sidste stadfæstedes desværre ved den hun altfor velvillige Geistlige, der havde viet dem.

Den til Domfældelse berammede Dag kom; men da Slutten om Morgenen trædte ind i den Fanges Arrest, fandt de den til deres Forbanselse tom. Det var lykkes Don Pedro at undvige afkennem et i Muren udboret Hul.

(Slutes i næste Nr.)

Unheds-Revue.

(1-12 Jan.) — Blandt de Gjenstande, der i den sidste Tid mest have beftjættiget Kjøbenværernes Opmærksomhed, hører H. M. Kongens Tilbud: at sejænke en paa Slotsholm beliggende, med Christiansborg Slot i Forbindelse staaende Bygning til det paatænkte Thorvaldsenske Museum. Om man end vistnok, især med Hensyn til Beliggenheden, hellere havde seet dette reist paa et af de trende offentlig i Forslag bragte Steder: Marmorpladsen, i Rosenborg Have eller paa den ud mod Søen vendende Deel af Garnisonsplads, saa tor det dog neppe være underkastet nogen Doubt, at Døfset om saa hurtigt som muligt at kunne sejde til det intenderede Verks Standort maa fjerne mange Hensyn og at der jaaledes maatte være andre særdeles overvejende Betenkneligheder imod Tilbuddet, hvis man skulde vægge sig ved at modtaget. Efter hvad man erfarer, ere saadanne Betenkneligheder derimod imidlertid reiste. I architektoniske Henseende er det baade blevet draged i Tivoli, hvorledes en passende selvstændig Bygning for Museet saa tæved Slottet godt skulde kunde bringes i Harmonie med dette, og om den ialtfald kunde blive rummelig nok til at optage alle Thorvaldsens Arbeider (hvorpaas Indbydelsen gik ud), samt tillige om noget Væsentligt af de nuværende Bygninger kunde bibeholdes, th. hvis dette Sidste ikke blev Tilfældet, vilde Bekostingen ved disse Ombrygning blive næsten ligesaa stor som ved en Bygnings Opførelse aldeles fra Ny af paa en anden, mere bekvemt og frit liggende Byggeplads. Et Baand af en ganske særegen Art er ogsaa, hvis Tilbuddet modtages, paalagt det fra Nationen udgaaeede Foretagende derved, at Hs. Majestæt Kongen med Gaven har forbundet den Etingelse, at Planen for Museets Indretning skal forelægges ham til „Approbation“. Committeeen for det Thorvaldsenske Museum har, efter at have modtaget Communication om Hans Majestæt Kongens Tilbud, været flere Gange samlet. Den har bemyndiget et Antal af syv sagkyndige Mænd af sin Midte til at afgive Betenkning over Tilbuddet; ikun tvende af disse have erklæret sig for de tilbudsne Bygningers Anvendelighed; de øvrige fem have decideret erklæret sig derimod. Saavidt vi have funnet erfare, torde desuden Fleertallet af den hele Committees Medlemmer dese den Ansuelse, at Niemedet ei ved Gaven hensigtsværende vil kunne opnaaes, og at man deraf, med al taknemmelig Erkendelse af Hs. Majestæts ved Tilbuddet viste Bevillie for Sagen, burde unddrage sig fra at modtage det. Der er imidlertid Grund til at formode, at Committeeen neppe i saa Henseende selv vil tage nogen definitiv Beslutning; men at den, hvis en saa betydelig Dissents vedbliver, vil forelægge Spørgsmaalet til endelig Afgjørelse i en Forsamling af dem, der have ydet Bidrag til

Museet. Denne burde da berammes med en saadan Tidsfrist, at Sagen forinden fra flere Sider offentlig kunde drøftes og motiverede Meninger indhentes hos flere Sagkyndige, ligesom vel ogsaa Kjøbenhavns Magistrat først maatte høres besængaaende. — En anden Sag af stor Almænningens interesse er i denne Tid kommen til offentlig Kundskab. Et betydeligt Antal Læger og Naturforskere i Danmark, Norge og Sverrig har forenet sig om at forsamlies i Sommer i Gothenborg, for at komme overeens om aarlige Sammenkomster til videnskabelige Forhandlinger og gjensidig Meddelelse af deres Anstuelser og Erfaringer. Den dertil berammede Dag er d. 16 Juli. Blandt de almængavnlige Følger, man tør imødese af dette Foretagende, hører en overhovedet livligere og næitere videnskabelig Forbindelse imellem de tre nordiske Riger — i altfald er det et særliges glædeligt Tidens Tegn, idet at det afgiver et „Bidnesbyrd om den Trang til en aandig Genhed, der i Nordens Trillingriger, trods alle Hindringer, ved enhver Lejlighed aabenbarer sin Tilværelse og daglig vokende Kraft.“ — For dem, der ikke ere blevne trættede ved gjennem Ståndertidendens just ikke paa Tilstedsstillelsen af en uafbrudt Interesse beregnede Offentligheds-Surrogat, at følge Forhandlingerne ved den nu for 3 Uger siden sluttede Noeskildske Ståndersforsamling, frembyde de i den sidste Uge udkomne Nummere en Skadegløsholdelse for dens i den sildigere Tid stundom vel torre Indhold, ved de højt interessante Discussioner angaaende Finanserne, dette store materielle Spørgsmål, der, for at tale med Ussing, er „Nerven i det Hele“. Hvorledes forsvrigt selv det Torrefte og mest Antiquerede kan afvindes en ny og interessant Side, har Kjøbenhavnsposten nylig vist os, idet den har taget Anledning af nogle, vel af de fleste Læsere med et Smil overseete, ligesom i selve Forsamlingen upaaagtede Uttringer i Haandværkersagen til sin med Humor og Witrighed affattede Artikel om de af Justitsraad Skbsted opfundne „100,000 nye Levebrød.“ — Det nysnevnte Blad har allerede inden Udlobet af Arets første Uge haft sin 1ste Beslaglæggelse, og denne har ogsaa allerede foranlediget Cancelliet til en Gjentagelse af den saa ofte og af saa vægtige Stemmer bestridte og nylig med saamegen Øjerværdi Standerne paatalte og misbilligede administrative Usgjørelsesmaade: at stadfeste Beslaget uden at beordre Action. — Medens det Hvidtske Forlag til en Seddel-Realisation, eller rettere til et interimistisk Surrogat deraf, er blevet underkastet en offentlig Drøftelse, der synes at have godt gjort dets Urværtelighed som stridende imod Bankoctroien, har en Anonym i „Dagen“ søgt at oplyse Bankactionairerne om, at deres Actier alt om $1\frac{1}{2}$ Åar kunde forrentes med $4\frac{1}{2}$ p. Et. om $3\frac{1}{2}$ Åar med 5 p. Et. osv. Hvor lidet Hold hans Argumentation isaahenseende har, torde vel tydeligt fremgaae af den Omstændighed, at den ikke har yttret ringeste Indflydelse paa Actiernes Borspriis, der nu i længere Tid har holdt sig usorandret paa samme Punkt (omtrent 79) og saaledes synes at have vunder nogen Stadighed efter de Fluctuationer, Speculations-aanden tidslige foranledigede. — Blandt de Gjenstande, hvis offentlige Discussion for Mange vist er falset i det Trætte, hører Striden om de Slesvigiske Sprogsforhold. Et Artikkel i denne Sag, som fortjener Æpmærksamhed, er imidlertid den i de sidste Nre. af Kbhvposten indførte Artikel med Hensyn til det Geerh'ske Kort. Forf. der angiver sig som „en Bondeson fra Tonder Amt“, forraader megen Sag- og Stedkundskab; han skriver lihligt og er gjennemtrængt af Interesse for Sagen. Naar denne Interesse imidlertid driver ham til at fordanske Stednavne, som Brugen har hævdet, og til f. Ex. at skrive „Graasteen“ istedetfor „Gravensteen“, såder han derved Sagen og det Alvor, hvormed den forsvrigt af ham er behandlet. — I Heide har man Nytaarsnat paa en noget højsættet og tumultuarisk Maade taget Afsked med den dithmarsiske Toldfrihed; en derværende Digeinspecteur Christensen har offentlig erklæret sig ved denne Lejlighed forulempet ved Forhaanelser af

Pøbelen, fordi han i sin Tid, i Anledning af den nye Toldforordning, havde fournoret med endel. Oplysninger, hvortil hans Embedsstilling forpligtede ham. I denne Henseende har han vistnoekket Netten paa sin Side; men stor Uret forekommer han os at have deri, at han søger at kaste Skygge paa Byens Embedsmænd for den Moderation, de have vist under Tumulen og hvorved denne vist har antaget en langt mindre foruroligende Charakter, end det under et modsat Forhold fra deres Side torde have været tilfældet. — Af industrielte Nyheder har den sidste Tid bragt os tvende: 1) Det i Industriforeningen forelagte Project til Anlægelsen af en Dampmaskine, hvorfra Dampkraften kunde udlejs til saadanne Haandværkere, som maatte have Bruz for samme, men enten savne Midler til selv at anstaffe sig Dampmaskine, eller ved højt Forstag vilde erholde Kraften billigere; og 2) Tilendebringelsen af den i Anledning af Brodtarten &c. nedsatte Commissions Forhandlinger. Det forslænte Forstag er blevet overgivet til en Committee, hvis Besdømmelse alt er indført i „Industriforeningens Tidende“, og der skal nu være gruuet Haab om, at det vil blive realiseret. Om Resultatet af den under Nr. 2 nævnte Commissions Forhandlinger har man derimod Intet offentlig erfaret, og erfarer vel heller Intet, forinden Sagen har gaaet den sædvanlige Colleqiegang — takket være de Tvangsbøn og det Hemmeligholdssystem, som endnu huler tungt paa vort Kommunalvæsen. At Commissionen dog vil have forslægt Brodtartens Ophævelse er der gode Grunde til at antage, og med Tartens bortfalder da vel i altfald ogsaa det „Tilgifts-System“, hvorover der er fort offentlig Klage. — Et industrielte Foretagende udenlands bortfalder fra os — som vi ville haabe for fort Tid — en af vores dygtigste Militaire, Capt. Tscherning. Han har nemlig modtaget det han gjorte Tillid om, for et frankfurtsk Huus, at overtage Bestyrelsen af nogle Kulminers Anlæg paa et Huset tilhørende Territorium i Haute-Loire-Departementet, og reiser herfra i disse Dage. H. M. Kongen har givet ham Permission paa indtil 2 Åar, i hvilken Tid han bliver staaende a la suite ved Armeen, so ved sin Tilbagekomst at inddræde i den samme Stilling, som han nu beklæder. Vi haabe, at Capt. Tscherning, naar han kommer tilbage hertil, vil blive anvist en Virksomhed, som eigner sig for hans Evner og Talent, og hvorved Fædrelandet vil kunne høste den Nutte af samme, som de ere i stand til at vde det. — „Kunstforeningen“ tæller nu alene heri Staden et Antal af 575 Medlemmer, blandt hvilke 28 Damer. Ved Bortlobningen d. 3dieds. af de 32 Malerier, Selvskabet i f. A. har høbt, tilfaldt de 15, altsaa omtrent Halvparten, udenhyses Medlemmer. Conferentsraad Collin er blevet valgt til Selvskabets Formand. — I „Dagen“ læste man nylig en Artikel om Tobaksrygen, hvori det Nyeste og Mærkligste uidentvist var den Bemærkning, at man heri Kjøbenhavn i den sidste Tid har sete velklædte, elegante Damer ryge Cigarrer om Aftenen paa Gaden. Forf. har dersor et saldeles paatidligt Bidnesbyrd. Vi kunne stadfæste dette, men det Tilstoende, at et Par saadanne Damer have vist den Liberalitet ikke at unddrage sig vor den i samme Artikel ommeldte Høflighed, at lade en dem med en slukket Cigar mædende Cavalier „tænde hos dem“. — Theatrets vigtigste Nyhed siden Nytaar er Statsraad Adlers Tiltrædelse af den ved Statsraad Kirkesteins Utrædelse ledigblivne Directeurpost. Om denne Forandring vil give Bestyrelsen den nye og kraftige Impuls, hvortil den vistnoekket lange har trængt, vil Tiden vise. At vor Theater-Direction ihenseende til Offentligheden af sin Administration fulde gaae saa vidt i Tidens Land som den egl. Theater-direction i Stockholm, hvis „Regnskaber og officielle Correspondence“ ere tilgængelige for Enhver, (cfr. Aftonbladet, Nr. 2. d. A.), er der nok endnu Grund til at betvivle. En for vores dramatiske Digtere onsverdig Reform tor imidlertid nu maa ske forestaae, nemlig med Hensyn til den Maade, hvorpaa Theatret honorerer deres Arbeider; det saakaldede „Regulativ“ er altfor almindeligt erkjendt som smaalt og krammeragtigt til længere at kunne afgive Maalestokken Isaahenseende, og vi skulde meget feile, om man ikke allerede har set sig foranlediget til at indromme Exceptioner fra dets minutieuze Regler. (Repertoiret har intet Nyt frembudt for den til laftes ansatte første Opsærelse af Herz's „Waldemar Aftendag“, hvorom dette Blads Theaterartikel i næste Nr. vil referere.)

Complette Expl. af dette Blads første Aargang ere at erholde hos Udg. (Vimmelskaftet 138, 2 Sal) for 5 Rbd men overlades de fra 1 Januar d. A. tiltrædende Abonnenter for 2 Rbd

Før dette Blad, hvorfaf et Nr. udgaar om Ugen, hver Søndag Morgen, tegner man sig paa Hjørnet af Adel- og Gothersgade Nr. 8, i Stuen, eller hos Udg., Vimmelskaftet Nr. 138, 2den Sal; Abonnements-Prisen er 72 Sk. kvartaliter.

Trykt i det Hoppse Officin, ved J. G. Salomon.